

Ministerstwo Gospodarki

Polityka energetyczna Polski do 2030 roku

**Uwaga: Niniejszy dokument jest własnością Ministerstwa Gospodarki.
Wszelkie prawa autorskie zastrzeżone. Kopiowanie i rozpowszechnianie zgodnie
z obowiązującą w Ministerstwie Gospodarki procedurą określającą nadzór
nad dokumentami.**

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
1.1. UWARUNKOWANIA	4
1.2. PODSTAWOWE KIERUNKI POLITYKI ENERGETYCZNEJ	4
1.3. NARZĘDZIA REALIZACJI POLITYKI ENERGETYCZNEJ	4
1.4. STRUKTURA DOKUMENTU	5
2. POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ.....	5
2.1. CELE W ZAKRESIE POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ	6
2.2. DZIAŁANIA NA RZECZ POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ	6
2.3. PRZEWIDYWANE EFEKTY DZIAŁAŃ NA RZECZ POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ	7
3. WZROST BEZPIECZEŃSTWA ENERGETYCZNEGO	7
3.1. CELE I DZIAŁANIA W ZAKRESIE WZROSTU BEZPIECZEŃSTWA ENERGETYCZNEGO	8
3.1.1. <i>Paliwa – pozyskiwanie i przesył</i>	8
3.1.1.1. Węgiel	8
3.1.1.2. Gaz	9
3.1.1.3. Ropa naftowa i paliwa płynne	10
3.1.2. <i>Produkcja i przesył energii elektrycznej oraz ciepła</i>	12
3.2. PRZEWIDYWANE EFEKTY DZIAŁAŃ NA RZECZ WZROSTU BEZPIECZEŃSTWA ENERGETYCZNEGO	13
3.2.1. <i>Paliwa – pozyskiwanie i przesył</i>	13
3.2.2. <i>Produkcja i przesył energii elektrycznej oraz ciepła</i>	14
4. ROZWÓJ WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII, W TYM BIOPALIW	14
4.1. CELE W ZAKRESIE ROZWOJU WYKORZYSTANIA OZE.....	15
4.2. DZIAŁANIA NA RZECZ ROZWOJU WYKORZYSTANIA OZE.....	15
4.3. PRZEWIDYWANE EFEKTY DZIAŁAŃ NA RZECZ ROZWOJU WYKORZYSTANIA OZE.....	16
5. ROZWÓJ KONKURENCYJNYCH RYNKÓW PALIW I ENERGII.....	16
5.1. CELE W ZAKRESIE ROZWOJU KONKURENCYJNYCH RYNKÓW	16
5.2. DZIAŁANIA NA RZECZ ROZWOJU KONKURENCYJNYCH RYNKÓW	17
5.3. PRZEWIDYWANE EFEKTY DZIAŁAŃ NA RZECZ ROZWOJU KONKURENCYJNYCH RYNKÓW... ..	17
6. OGRANICZENIE ODDZIAŁYWANIA ENERGETYKI NA ŚRODOWISKO	18
6.1. CELE W ZAKRESIE OGRANICZENIA ODDZIAŁYWANIA ENERGETYKI NA ŚRODOWISKO	18
6.2. DZIAŁANIA NA RZECZ OGRANICZENIA ODDZIAŁYWANIA ENERGETYKI NA ŚRODOWISKO	18
6.3. PRZEWIDYWANE EFEKTY DZIAŁAŃ NA RZECZ OGRANICZENIA ODDZIAŁYWANIA ENERGETYKI NA ŚRODOWISKO.....	19

7. DZIAŁANIA WSPOMAGAJĄCE	19
8. ZAŁĄCZNIKI	20
ZAŁĄCZNIK 1. PROGNOZA ZAPOTRZEBOWANIA NA PALIWA I ENERGIĘ	20
ZAŁĄCZNIK 2. OCENA REALIZACJI POLITYKI ENERGETYCZNEJ ZA LATA 2005 – 2007	20
ZAŁĄCZNIK 3. PROGRAM DZIAŁAŃ WYKONAWCZYCH NA LATA 2009 – 2012	20
ZAŁĄCZNIK 4. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA POLITYKI ENERGETYCZNEJ NA ŚRODOWISKO	20

1. Wprowadzenie

1.1. Uwarunkowania

Polski sektor energetyczny stoi obecnie przed poważnymi wyzwaniami. Wysokie zapotrzebowanie na energię finalną, nieadekwatny poziom infrastruktury wytwórczej i przesyłowej, uzależnienie od zewnętrznych dostaw gazu ziemnego i ropy naftowej oraz zobowiązania w zakresie ochrony klimatu powodują konieczność podjęcia zdecydowanych działań.

Jednocześnie w ostatnich latach w gospodarce światowej wystąpiło szereg niekorzystnych zjawisk wymuszających nowe podejście do polityki energetycznej. Znaczny wzrost cen surowców energetycznych, rosnące zapotrzebowanie na energię ze strony krajów rozwijających się, poważne awarie systemów energetycznych oraz wzrastające zanieczyszczenie środowiska wymagają nowego podejścia do prowadzenia polityki energetycznej.

Niniejszy dokument przedstawia strategię państwa mającą na celu odpowiedzenie na najważniejsze wyzwania stojące przed polską energetyką, zarówno w perspektywie krótkoterminowej, jak i w perspektywie do 2030 roku.

1.2. Podstawowe kierunki polityki energetycznej

Polska jako kraj członkowski Unii Europejskiej czynnie uczestniczy w tworzeniu wspólnotowej polityki energetycznej, a także dokonuje implementacji jej głównych celów w specyficznych warunkach krajowych, biorąc pod uwagę posiadane zasoby energetyczne oraz uwarunkowania technologiczne produkcji i przesyłu energii.

W związku z powyższymi podstawowymi kierunkami polskiej polityki energetycznej są:

- Poprawa efektywności energetycznej,
- Wzrost bezpieczeństwa energetycznego,
- Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw,
- Rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii,
- Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.

Przyjęte kierunki polityki energetycznej są w znacznym stopniu współzależne. Poprawa efektywności energetycznej ogranicza wzrost zapotrzebowania na paliwa i energię przyczyniając się do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego, na skutek zmniejszenia uzależnienia od importu, a także działa na rzecz ograniczenia wpływu energetyki na środowisko poprzez redukcję emisji. Podobne efekty przynosi rozwój odnawialnych źródeł energii i zastosowanie biopaliw oraz wprowadzenie energetyki jądrowej.

1.3. Narzędzia realizacji polityki energetycznej

Do głównych narzędzi realizacji polityki energetycznej zaliczyć należy:

- Regulacje prawne w formie ustaw i rozporządzeń określające zasady działania energetyki oraz ustanawiające standardy techniczne,

- Efektywne wykorzystanie przez Skarb Państwa nadzoru właścicielskiego do realizacji celów polityki energetycznej,
- Bieżące działania regulacyjne Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, ustalające wysokość taryf i opłat przesyłowych oraz zastosowanie analizy typu benchmarking w zakresie energetycznych rynków regulowanych,
- Mechanizmy wsparcia poprzez funkcjonowanie rynków certyfikatów,
- Działania na forum Unii Europejskiej prowadzące do tworzenia polityki energetycznej UE uwzględniającej uwarunkowania polskiej energetyki,
- Działania informacyjne prowadzone poprzez organy rządowe i współpracujące instytucje badawczo-rozwojowe,
- Aktywne członkostwo Polski w organizacjach międzynarodowych, takich jak Międzynarodowa Agencja Energetyczna,
- Wsparcie ze środków publicznych, w tym funduszy europejskich, realizacji istotnych dla kraju projektów w zakresie energetyki (np. projekty inwestycyjne, prace badawczo-rozwojowe).

W dużej mierze działania określone w polityce energetycznej będą realizowane przez komercyjne firmy energetyczne, działające w warunkach konkurencyjnych rynków paliw i energii lub rynków regulowanych. Wobec powyższego, interwencjonizm państwa w funkcjonowanie sektora musi mieć ograniczony charakter i jasno określony cel: zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju. Tylko w takim zakresie i w zgodzie z prawem UE stosowana będzie interwencja państwa w sektorze energetycznym.

1.4. Struktura dokumentu

Struktura niniejszego dokumentu jest zgodna z podstawowymi kierunkami polityki energetycznej. Dla każdego ze wskazanych kierunków formułowane są cele główne i – w zależności od potrzeb – cele szczegółowe, działania na rzecz ich realizacji oraz przewidywane efekty. Rozdział siódmy przedstawia działania wspomagające dla realizacji polityki na forum Unii Europejskiej oraz na szczeblu samorządowym. W załącznikach zostanie przedstawiona prognoza zapotrzebowania na paliwa i energię, ocena realizacji polityki energetycznej za lata 2005 – 2007, program działań wykonawczych na lata 2009 – 2012 oraz prognoza oddziaływania polityki energetycznej na środowisko. Załączniki te zostaną przygotowane na późniejszym etapie prac.

2. Poprawa efektywności energetycznej

Poprawa efektywności energetycznej jest jednym z głównych celów energetycznej polityki unijnej z wyznaczonym do roku 2020 celem zmniejszenia zużycia energii o 20%. Polska dokonała dużego postępu w tej dziedzinie. Energochłonność PKB w ciągu ostatnich 10 lat spadła o 30%. Jednakże w dalszym ciągu efektywność polskiej gospodarki jest dwa razy niższa od średniej europejskiej. Rozwój gospodarczy, będący wynikiem stosowania nowych technologii, wskazuje na znaczny wzrost zużycia energii elektrycznej przy relatywnym spadku innych form energii.

Kwestia efektywności energetycznej jest traktowana w polityce energetycznej w sposób priorytetowy, a postęp w tej dziedzinie będzie kluczowy dla realizacji wszystkich celów

dokumentu. W związku z tym zostaną podjęte wszystkie możliwe działania przyczyniające się do wzrostu efektywności energetycznej.

2.1. Cele w zakresie poprawy efektywności energetycznej

Główne cele polityki energetycznej w tym obszarze to:

- Dążenie do osiągnięcia zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną,
- Obniżenie do 2030 roku energochłonności gospodarki w Polsce do poziomu UE-15 z 2005 roku.

2.2. Działania na rzecz poprawy efektywności energetycznej

Działania te obejmują:

- Budowę jednostek wytwórczych o sprawności porównywalnej z osiąganą w najlepszych elektrowniach krajów Unii Europejskiej,
- Zmniejszenie strat sieciowych w przesyłach i dystrybucji poprzez modernizację obecnych i budowę nowych sieci, wymianę transformatorów o niskiej sprawności oraz rozwój generacji rozproszonej,
- Stymulowanie rozwoju kogeneracji, w szczególności przez zastępowanie rozdzielonego wytwarzania ciepła produkcją energii w skojarzeniu, poprzez zmodyfikowany system wsparcia w postaci certyfikatów i odpowiednią politykę gmin,
- Stworzenie ram prawnych dla systemu wsparcia działań związanych z poprawą efektywności energetycznej, np. przez system „białych certyfikatów”,
- Stosowanie obowiązkowych świadectw charakterystyki energetycznej dla budynków oraz mieszkań przy wprowadzaniu ich do obrotu oraz wynajmu,
- Podwyższenie współczynnika czasu użytkowania największego obciążenia energii elektrycznej¹,
- Zastosowanie technik zarządzania popytem (*Demand Side Management*) stymulowane poprzez zróżnicowanie dobowe cen energii elektrycznej na skutek wprowadzenia rynku dnia bieżącego oraz przekazanie sygnałów cenowych odbiorcom za pomocą liczników elektronicznych,
- Oznaczenie energochłonności urządzeń i produktów zużywających energię oraz wprowadzenie minimalnych standardów dla produktów zużywających energię,
- Wsparcie inwestycji w zakresie oszczędności energii przy zastosowaniu kredytów preferencyjnych oraz dotacji ze środków krajowych i europejskich, w tym w ramach ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, regionalnych programów operacyjnych, środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Realizację Krajowego Planu Działań dotyczącego efektywności energetycznej,

¹ Przez czas użytkowania największego obciążenia rozumie się stosunek zużywanej energii elektrycznej do maksymalnego zapotrzebowania na moc. Im dłuższy czas użytkowania największego obciążenia, tym mniejsze różnice w wielkości zapotrzebowania dobowego i mniejsze koszty całkowite zaspokojenia popytu na energię elektryczną.

- Zobowiązanie sektora publicznego do pełnienia wzorcowej roli w oszczędnym gospodarowaniu energią,
- Wspieranie prac naukowo-badawczych w zakresie nowych rozwiązań i technologii zmniejszających zużycie energii we wszystkich kierunkach jej przetwarzania oraz użytkowania,
- Kampanie informacyjne i edukacyjne promujące racjonalne wykorzystanie energii.

2.3. Przewidywane efekty działań na rzecz poprawy efektywności energetycznej

W wyniku wdrożenia zaproponowanych działań przewidywane jest zahamowanie wzrostu zużycia energii w polskiej gospodarce, a przez to zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego. Zmniejszenie zużycia energii daje również mierzalny efekt w postaci unikniętych emisji zanieczyszczeń w sektorze energetycznym. Wreszcie stymulowanie inwestycji w nowoczesne, energooszczędne technologie oraz produkty przyczyni się do wzrostu innowacyjności polskiej gospodarki. Oszczędność energii będzie miała istotny wpływ na poprawę efektywności ekonomicznej gospodarki oraz jej konkurencyjność.

Osiągnięcie celu zmniejszenia energochłonności gospodarki nie będzie możliwe bez utrzymania długookresowego wysokiego i stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego naszego kraju.

3. Wzrost bezpieczeństwa energetycznego

Przez bezpieczeństwo energetyczne rozumie się zapewnienie stabilnych dostaw paliw i energii na poziomie gwarantującym zaspokojenie potrzeb krajowych i po akceptowanych przez gospodarkę i społeczeństwo cenach, przy założeniu optymalnego wykorzystania krajowych zasobów surowców energetycznych oraz poprzez dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw ropy naftowej, paliw ciekłych i gazowych.

Polska posiada znaczne zasoby węgla, ale wobec uzależnienia od importu gazu (w ponad 70%) i ropy naftowej (w ponad 95%), polityka energetyczna ukierunkowana będzie na dywersyfikację dostaw surowców i paliw rozumianą również jako zróżnicowanie technologii, a nie jak do niedawna – jedynie zróżnicowanie kierunków dostaw. Wspierany będzie rozwój technologii pozwalających na pozyskiwanie paliw płynnych i gazowych z surowców krajowych. Krajowe zasoby węgla kamiennego i brunatnego są bowiem ważnymi stabilizatorami bezpieczeństwa energetycznego kraju.

W sektorach gazu ziemnego i ropy naftowej niezbędne jest również zwiększenie zdolności przesyłowych systemów gazowniczych oraz rurociągów naftowych i paliwowych wraz z infrastrukturą przeladunkową.

Dotychczasowe prognozy, dotyczące możliwości pokrycia przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną w kraju, wskazują na konieczność rozbudowy istniejących mocy wytwórczych. Zobowiązania dotyczące ograniczania emisji gazów cieplarnianych zmuszają Polskę do poszukiwania rozwiązań niskoemisyjnych w zakresie wytwarzania energii elektrycznej. Wykorzystywane będą wszystkie dostępne technologie wytwarzania energii z węgla przy założeniu, że będą prowadziły do redukcji zanieczyszczeń powietrza (w tym

również do znacznego ograniczenia emisji CO₂). Zostanie rozważona również opcja wprowadzenia energetyki jądrowej w Polsce.

Energia elektryczna jest wytwarzana w systemie krajowym przy małych - obecnie poniżej 10% - możliwościach wymiany międzynarodowej. Dlatego główne kierunki polityki energetycznej obejmują również rozwój mocy wytwórczych energii elektrycznej i zdolności przesyłowych sieci elektroenergetycznych, w tym także zwiększenie możliwości wymiany energii elektrycznej z krajami sąsiednimi.

3.1. Cele i działania w zakresie wzrostu bezpieczeństwa energetycznego

3.1.1. Paliwa – pozyskiwanie i przesył

3.1.1.1. Węgiel

Głównym celem polityki energetycznej w tym obszarze jest racjonalne i efektywne gospodarowanie złożami węgla znajdującymi się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Polityka energetyczna państwa zakłada wykorzystanie węgla jako głównego paliwa dla elektroenergetyki w celu zagwarantowania odpowiedniego stopnia bezpieczeństwa energetycznego kraju.

Szczegółowe cele w tym obszarze to:

- Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez zaspokojenie krajowego zapotrzebowania na węgiel, zagwarantowanie stabilnych dostaw do odbiorców i wymaganych parametrów jakościowych,
- Wykorzystanie węgla do produkcji paliw płynnych i gazowych,
- Wykorzystanie nowoczesnych technologii w sektorze górnictwa węgla dla zwiększenia konkurencyjności, bezpieczeństwa pracy, ochrony środowiska oraz stworzenia podstaw pod rozwój technologiczny i naukowy.

Dla realizacji powyższych celów zostaną podjęte działania obejmujące:

- Wprowadzenie regulacji prawnych uwzględniających cele proponowane w polityce energetycznej, a w szczególności instrumentów motywujących do prowadzenia prac przygotowawczych oraz utrzymywania odpowiednich mocy wydobywczych,
- Zniesienie barier prawnych w zakresie udostępniania nowych złóż węgla kamiennego i brunatnego,
- Identyfikacja złóż strategicznych oraz ich ochrona przez ujęcie w planach zagospodarowania przestrzennego,
- Zabezpieczenie dostępu do zasobów węgla poprzez realizację przedsięwzięć w zakresie udostępniania i przemysłowego zagospodarowania nowych, udokumentowanych złóż strategicznych jako inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym,
- Intensyfikacja badań geologicznych w celu powiększenia bazy zasobowej węgla z wykorzystaniem nowoczesnego sprzętu wiertniczego,

- Dokończenie trwających zmian organizacyjnych i strukturalnych. W uzasadnionych ekonomicznie przypadkach dopuszczenie możliwość tworzenia grup kapitałowych na bazie spółek węglowych i spółek energetycznych, po uzgodnieniu ze stroną społeczną zainteresowanych podmiotów tworzących grupę,
- Wsparcie dla gospodarczego wykorzystania metanu uwalnianego przy eksploatacji węgla w kopalniach węgla kamiennego,
- Rozwój zmodernizowanych technologii przygotowania węgla do energetycznego wykorzystania,
- Pozyskiwanie funduszy na rozwój górnictwa poprzez prywatyzację, której zasadność, wolumen akcji i czas debiutu będą analizowane pod kątem realizacji celów polityki energetycznej,
- Wspieranie prac badawczych i rozwojowych nad technologiami wykorzystania węgla do produkcji paliw płynnych i gazowych, pozyskiwania czystej energii z węgla oraz w zakresie węglowych ogniw paliwowych,
- Zachowanie przez Ministra Gospodarki dotychczasowych kompetencji ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa w odniesieniu do przedsiębiorstw górniczych.

3.1.1.2. Gaz

Głównym celem polityki energetycznej w tym obszarze jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego.

Szczegółowe cele w tym obszarze to:

- Realizacja inwestycji umożliwiających zwiększenie wydobycia gazu ziemnego na terytorium Polski,
- Zapewnienie alternatywnych źródeł i kierunków dostaw gazu do Polski,
- Rozbudowa systemu przesyłowego i dystrybucyjnego gazu ziemnego,
- Zwiększenie pojemności magazynowych gazu ziemnego,
- Pozyskanie przez polskie przedsiębiorstwa dostępu do złóż gazu ziemnego poza granicami kraju,
- Pozyskanie gazu z wykorzystaniem technologii zgazowania węgla,
- Gospodarcze wykorzystanie metanu poprzez eksploatację z naziemnych odwiertów powierzchniowych.

Działania zmierzające do dywersyfikacji dostaw poprzedzone zostaną każdorazowo analizą ekonomiczną pod kątem alternatywnego wykorzystania możliwości pozyskania gazu z surowców krajowych, w tym z zastosowaniem nowych technologii.

Działania w tym obszarze to:

- Właściwa polityka taryfowa zachęcająca do inwestycji w złoża krajowe,
- Wykorzystanie narzędzi nadzoru właścicielskiego do monitorowania inwestycji w złoża krajowe,

- Usprawnienie działania organów administracji publicznej przeprowadzających uzgodnienia środowiskowe i techniczne,
- Budowa terminala do odbioru gazu skroplonego (LNG),
- Udział w budowie gazociągów umożliwiających dostawy gazu ziemnego z różnych kierunków, w tym gazociągu z Norwegii do Szwecji i Dani (projekt Scanled), a także budowa gazociągu łączącego Danię i Polskę (projekt Baltic Pipe) oraz zawarcie na korzystnych warunkach kontraktów na dostawy gazu ziemnego z Norweskiego Szelfu Kontynentalnego,
- Pozyskiwanie przez polskie przedsiębiorstwa dostępu do złóż gazu ziemnego poza granicami kraju,
- Wsparcie inwestycji infrastrukturalnych z wykorzystaniem funduszy europejskich,
- Działania legislacyjne mające na celu likwidację barier inwestycyjnych, w szczególności w zakresie inwestycji liniowych,
- Usprawnienie mechanizmu reagowania w sytuacjach kryzysowych,
- Zabezpieczenie interesów państwa w strategicznych spółkach sektora gazowego,
- Zabezpieczenie kontroli państwa nad strategiczną infrastrukturą służącą do przesyłu gazu ziemnego,
- Przeniesienie do kompetencji Ministra Gospodarki nadzoru właścicielskiego nad operatorem systemu przesyłowego gazu ziemnego (OGP Gaz-System SA),
- Stosowanie zachęt inwestycyjnych do budowy pojemności magazynowych (poprzez odpowiednią konstrukcję taryf oraz zapewnienie zwrotu na zaangażowanym kapitale),
- Wykorzystanie narzędzi nadzoru właścicielskiego do monitorowania inwestycji w rozwój sieci przesyłowej i dystrybucyjnej,
- Rozpoczęcie prac pilotażowych udostępnienia metanu ze złóż węgla kamiennego.

3.1.1.3. Ropa naftowa i paliwa płynne

Rynek ropy naftowej i paliw płynnych jest rynkiem konkurencyjnym. W przypadku Polski istnieje jednak zagrożenie bezpieczeństwa dostaw ropy naftowej, a także monopolistycznego kształtowania jej ceny, co związane jest z ogromną dominacją rynku przez dostawy z jednego kierunku. Aby uniknąć takiej sytuacji należy zwiększyć stopień dywersyfikacji dostaw (istotne jest nie tylko zwiększenie liczby dostawców, ale również wyeliminowanie sytuacji, w której ropa pochodzi z jednego obszaru, a jej przesył jest kontrolowany przez jeden podmiot).

Głównym celem polityki energetycznej w tym obszarze jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego poprzez zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw ropy naftowej, rozumianej jako uzyskiwanie ropy naftowej z różnych regionów świata, od różnych dostawców, pośredników, z wykorzystaniem alternatywnych szlaków transportowych.

Szczegółowe cele w tym obszarze to:

- Powstanie infrastruktury umożliwiającej transport do polskich odbiorców ropy naftowej z regionu Morza Kaspijskiego,

- Rozbudowa systemu logistyki ropy naftowej i paliw płynnych,
- Rozbudowa i budowa magazynów na ropę naftową i produkty ropopochodne (magazyny kawernowe, bazy przeładunkowo-magazynowe),
- Uzyskanie przez polskich przedsiębiorców dostępu do złóż ropy naftowej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej,
- Zwiększenie ilości ropy przesyłanej tranzytem przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- Zwiększenie poziomu konkurencji w sektorze, celem minimalizowania negatywnych skutków dla gospodarki wynikających ze wzrostu cen surowców na rynkach światowych,
- Utrzymanie udziałów Skarbu Państwa w kluczowych spółkach sektora, a także w spółkach infrastrukturalnych,
- Ograniczenie ryzyka wrogiego przejęcia podmiotów zajmujących się przerobem ropy naftowej, świadczących usługi w zakresie przesyłu i magazynowania ropy naftowej oraz produktów naftowych.

Działania zmierzające do dywersyfikacji dostaw ropy naftowej poprzedzone będą każdorazowo analizą ekonomiczną pod kątem alternatywnego wykorzystania możliwości pozyskania paliw płynnych z surowców krajowych, w tym z zastosowaniem nowych technologii.

Działania w tym obszarze to:

- Budowa infrastruktury umożliwiającej transport ropy naftowej z rejonu Morza Kaspijskiego (poprzez działania Międzynarodowego Przedsiębiorstwa Rurociągowego „Sarmatia”),
- Wspieranie działań w zakresie poszukiwań i eksploatacji prowadzonych przez firmy polskiego sektora naftowego na szelfie Morza Bałtyckiego i poza granicami Polski,
- Wykorzystanie narzędzi nadzoru właścicielskiego w celu monitorowania budowy infrastruktury logistycznej, magazynowej i przeładunkowej ropy naftowej i paliw płynnych,
- Przeniesienie do kompetencji Ministra Gospodarki nadzoru właścicielskiego nad operatorami rurociągów naftowych i produktowych oraz magazynów ropy naftowej i paliw płynnych (PERN „Przyjaźń” SA oraz OLPP Sp. z o.o.),
- Zmiany legislacyjne dotyczące zapasów paliw płynnych, w szczególności zniesienie obowiązku fizycznego utrzymywania zapasów przez przedsiębiorców w zamian za opłatę celową przeznaczoną na utrzymywanie rezerw przez podmiot prawa publicznego,
- Wsparcie inwestycji infrastrukturalnych z wykorzystaniem funduszy europejskich,
- Wdrożenie przez spółki z udziałem Skarbu Państwa wewnętrznych systemów informacyjnych dla potrzeb planowania i realizacji projektów inwestycyjnych w zakresie poszukiwań i eksploatacji zasobów naftowych oraz wspierania inicjatyw i projektów międzynarodowych w tym zakresie.

3.1.2. Produkcja i przesył energii elektrycznej oraz ciepła

Głównym celem polityki energetycznej w tym obszarze jest zapewnienie bezpieczeństwa dostaw przy jednoczesnym zachowaniu konkurencyjności oraz zrównoważonego rozwoju.

Szczegółowymi celami w tym obszarze są:

- Budowa nowych mocy wytwórczych w celu zrównoważenia krajowego popytu i utrzymania niezbędnych rezerw mocy na poziomie minimum 15% maksymalnego zapotrzebowania na energię elektryczną,
- Rozważenie opcji wprowadzenia energetyki jądrowej w Polsce oraz podjęcie ostatecznej decyzji w tym zakresie,
- Budowa szczytowych źródeł wytwarzania energii elektrycznej,
- Rozwój systemu przesyłowego, a w szczególności zamknięcie pierścienia 400kV oraz pierścieni wokół głównych miast Polski,
- Rozwój połączeń transgranicznych skoordynowany z rozbudową krajowego systemu przesyłowego pozwalający na wymianę co najmniej 15% energii elektrycznej zużywanej w kraju do roku 2015, 20% do roku 2020 oraz 25% do roku 2030,
- Rozbudowa sieci dystrybucyjnej pozwalającej na rozwój energetyki rozproszonej wykorzystującej lokalne źródła energii,
- Modernizacja sieci przesyłowych i sieci rozdzielczych pozwalająca obniżyć poziom awaryjności o 50%,
- Rozwój lokalnej mini i mikro kogeneracji pozwalający na dostarczenie do roku 2020 z tych źródeł co najmniej 10% energii elektrycznej zużywanej w kraju.

Dla realizacji powyższych celów zostaną podjęte działania obejmujące:

- Nałożenie na operatorów sieciowych obowiązku opracowania planów rozwoju sieci przesyłowej i dystrybucyjnej, ze szczególnym wskazaniem preferowanych lokalizacji nowych mocy wytwórczych oraz kosztów ich przyłączenia. Plany rozwoju sieci i lokalizacji mocy wytwórczych będą publikowane i uaktualniane nie rzadziej niż raz na rok,
- Wprowadzenie systemu wydawania warunków przyłączenia na okres nie dłuższy niż dwa lata, z koniecznością uiszczenia kaucji w wysokości nie mniejszej od 10% kosztów przyłączenia i rozbudowy sieci niezbędnej do przyłączenia nowej mocy,
- Wprowadzenie przez operatora sieci przesyłowej wieloletnich kontraktów na regulacyjne usługi systemowe obejmujące utrzymywanie rezerw uruchamianych na polecenie operatora,
- Ogłoszenie przetargów na szczytowe moce przez Prezesa URE w porozumieniu z operatorem systemu przesyłowego,
- Ustalenie wysokości zwrotu z zainwestowanego kapitału, jako elementu kosztu uzasadnionego w taryfach przesyłowych dla inwestycji w infrastrukturę sieciową,
- Wsparcie inwestycji infrastrukturalnych z wykorzystaniem funduszy europejskich,

- Nałożenie na operatorów sieciowych obowiązku ogłaszania przetargów na finansowanie inwestycji sieciowych powyżej wartości 5 milionów złotych, w celu finansowania części inwestycji sieciowych z funduszy komercyjnych,
- Przeniesienie do kompetencji Ministra Gospodarki nadzoru właścicielskiego nad operatorem systemu przesyłowego energii elektrycznej (PSE-Operator SA),
- Wprowadzenie systemu wspomaganie dla energetyki rozproszonej, poniżej 1MW, w formie specjalnych świadectw pochodzenia dla produkcji energii elektrycznej w skojarzeniu z ciepłem, przy przyjęciu elastycznego systemu ustalania wielkości opłat zastępczych,
- Wprowadzenie elementu jakościowego do taryf przesyłowych przysługującego operatorom sieciowym za obniżenie wskaźników awaryjności i utrzymywanie ich na poziomach określonych przez Prezesa URE dla danego typu sieci,
- Wprowadzenie zmian do prawa energetycznego w zakresie zdefiniowania odpowiedzialności organów samorządowych za przygotowanie lokalnych planów pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną i ciepłą,
- Działania legislacyjne mające na celu likwidację barier inwestycyjnych, w szczególności w zakresie inwestycji liniowych,
- Prace przygotowawcze nad utworzeniem organu podległego Ministrowi Gospodarki, odpowiedzialnego za przygotowanie i promocję programu energetyki jądrowej,
- Analizy lokalizacyjne dla elektrowni jądrowych oraz składowiska odpadów promieniotwórczych,
- Określenie zakresu działalności informacyjnej na rzecz społeczeństwa oraz przygotowanie i przeprowadzenie przygotowawczej kampanii informacyjnej dotyczącej programu energetyki jądrowej,
- Określenie niezbędnych zmian ram prawnych dla wdrożenia programu energetyki jądrowej,
- Ustalenie pożądanego udziału energetyki jądrowej w *energy mix* w 2030 roku,
- Budowa zaplecza naukowo-badawczego oraz wspieranie prac nad nowymi technologiami reaktorów i synergią węglowo-jądrową,
- Opracowanie programu kształcenia kadr dla instytucji związanych z energetyką jądrową.

3.2. Przewidywane efekty działań na rzecz wzrostu bezpieczeństwa energetycznego

3.2.1. Paliwa – pozyskiwanie i przesył

Realizacja celów polityki energetycznej pozwoli na zmniejszenie stopnia uzależnienia Polski od importu gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw płynnych z jednego kierunku. Możliwym do osiągnięcia celem jest zwiększenie udziału gazu wydobywanego w kraju bądź produkowanego na bazie polskich surowców. Poprawią się też znacznie zdolności magazynowania ropy naftowej i paliw płynnych oraz gazu ziemnego umożliwiające zaopatrzenie kraju w niezbędne paliwa w sytuacjach kryzysowych.

Oparcie się na krajowych zasobach węgla, jako głównym paliwie dla elektroenergetyki systemowej, pozwoli na praktycznie całkowite uniezależnienie produkcji energii elektrycznej i w znacznym stopniu ciepła, szczególnie w systemach wielkowiejskich, od zewnętrznych

źródeł dostaw, gwarantując bezpieczeństwo energetyczne w zakresie produkcji i dostaw energii elektrycznej.

3.2.2. Produkcja i przesył energii elektrycznej oraz ciepła

Realizacja polityki energetycznej w zakresie produkcji energii elektrycznej pozwoli na zrównoważenie zapotrzebowania na energię elektryczną, które narasta szybko ze względu na rozwój gospodarczy kraju. Zapewnione zostaną niezbędne moce regulacyjne potrzebne, aby dostosować produkcję energii elektrycznej do zmieniającego się w znacznym stopniu dobowego zapotrzebowania.

Rozwój sieci przesyłowych oraz sieci dystrybucyjnych poprawi niezawodność pracy tych sieci, a informacja o możliwych lokalizacjach mocy wytwórczych ułatwi podejmowanie decyzji o inwestycjach. Wydawanie warunków przyłączenia na określonych czas, przy konieczności uiszczenia kaucji, zlikwiduje powszechnie występujące dziś zjawisko blokowania możliwości inwestycji poprzez niewykorzystywanie warunków przyłączenia.

Wprowadzenie ściśle określonej stopy zwrotu z kapitału zainwestowanego w infrastrukturę, jak również obowiązku ogłaszania przetargów na finansowanie inwestycji sieciowych pozwoli na przyciągnięcie inwestorów komercyjnych. Wprowadzenie elementu jakościowego w taryfach przesyłowych będzie zachętą dla operatorów sieciowych do podnoszenia niezawodności pracy sieci.

Istotnym elementem poprawy bezpieczeństwa energetycznego jest rozwój energetyki rozproszonej wykorzystującej lokalne źródła energii, jak metan czy OZE. Rozwój tego typu energetyki pozwala również na ograniczenie inwestycji sieciowych, w szczególności w system przesyłowy. System zachęt dla energetyki rozproszonej w postaci systemów wsparcia dla OZE i kogeneracji będzie skutkował znacznymi inwestycjami w energetykę rozproszoną.

W efekcie planowanych działań dotyczących energetyki jądrowej zostanie podjęta decyzja o jej wprowadzeniu w Polsce. Ponadto na tym etapie zostanie przygotowana infrastruktura organizacyjno-prawna umożliwiająca wdrożenie programu wprowadzenia energetyki jądrowej w Polsce. W szczególności zostaną zmniejszone takie bariery jak: brak kadr i zaplecza do ich kształcenia, systemu prawnego pozwalającego budować elektrownie jądrowe, zaplecza naukowo-badawczego dla energetyki jądrowej oraz brak doświadczenia przemysłu w realizacji zamówień o klasie jakości wymaganej w przemyśle jądrowym.

4. Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw

Rozwój energetyki odnawialnej ma istotne znaczenie dla realizacji podstawowych celów polityki energetycznej. Zwiększenie wykorzystania tych źródeł niesie za sobą większy stopień uniezależnienia się od dostaw energii z importu. Energetyka odnawialna to zwykle niewielkie jednostki wytwórcze zlokalizowane blisko odbiorcy, co pozwala na podniesienie lokalnego bezpieczeństwa energetycznego oraz zmniejszenie strat przesyłowych. Produkcja energii ze źródeł odnawialnych cechuje się niewielką lub zerową emisją zanieczyszczeń, co zapewnia pozytywne efekty ekologiczne. Rozwój energetyki odnawialnej przyczynia się również do rozwoju słabiej rozwiniętych regionów, bogatych w zasoby energii odnawialnej.

4.1. Cele w zakresie rozwoju wykorzystania OZE

Główne cele polityki energetycznej w tym obszarze obejmują:

- Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii w bilansie energii finalnej do 15% w roku 2020 i 20% w roku 2030,
- Osiągnięcie w 2020 roku 10% udziału biopaliw w rynku paliw transportowych oraz utrzymanie tego poziomu w latach następnych,
- Ochronę lasów przed nadmiernym eksploataowaniem w celu pozyskiwania biomasy oraz zrównoważone wykorzystanie obszarów rolniczych na cele OZE, w tym biopaliw, tak aby nie doprowadzić do konkurencji pomiędzy energetyką odnawialną i rolnictwem.

4.2. Działania na rzecz rozwoju wykorzystania OZE

Działania w tym obszarze obejmują:

- Wypracowanie ścieżki dochodzenia do osiągnięcia 15% udziału OZE w zużyciu energii finalnej, w podziale na poszczególne rodzaje energii: energia elektryczna, ciepło, chłód, biokomponenty oraz w rozbiciu na poszczególne technologie,
- Utrzymanie mechanizmów wsparcia dla producentów energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych poprzez system świadectw pochodzenia (zielonych certyfikatów). Instrument ten zostanie skorygowany poprzez dostosowanie do mającego miejsce obecnie i przewidywanego wzrostu cen energii produkowanej z paliw kopalnych,
- Realizacja *Wieloletniego programu promocji biopaliw i innych paliw odnawialnych w transporcie na lata 2008 – 2014*,
- Utrzymanie obowiązku stopniowego zwiększania udziału biokomponentów w paliwach transportowych, tak aby osiągnąć zamierzone cele,
- Wprowadzenie dodatkowych instrumentów wsparcia o charakterze podatkowym zachęcających do szerszego wytwarzania ciepła i chłodu z odnawialnych źródeł energii, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania zasobów geotermalnych (w tym przy użyciu pomp ciepła) oraz energii słonecznej (przy zastosowaniu kolektorów słonecznych),
- Wdrożenie programu budowy biogazowni rolniczych przy założeniu powstania do roku 2020 co najmniej jednej biogazowni w każdej gminie,
- Utrzymanie zasady zwolnienia z akcyzy energii pochodzącej z OZE,
- Bezpośrednie wsparcie budowy nowych jednostek OZE i sieci elektroenergetycznych umożliwiających ich przyłączenie z wykorzystaniem funduszy europejskich oraz środków funduszy ochrony środowiska, w tym środków pochodzących z opłaty zastępczej,
- Stymulowanie rozwoju przemysłu produkującego urządzenia dla energetyki odnawialnej, w tym przy wykorzystaniu funduszy europejskich,
- Realizacja inwestycji w hydroenergetyce.

4.3. Przewidywane efekty działań na rzecz rozwoju wykorzystania OZE

Planowane działania pozwolą na osiągnięcie zamierzonych celów udziału OZE, w tym biopaliw w latach 2020 i 2030. Ich skutkiem będzie zrównoważony rozwój OZE, w tym biopaliw bez negatywnych oddziaływań na rolnictwo i gospodarkę leśną. Pozytywnym efektem rozwoju OZE będzie zmniejszenie emisji CO₂ oraz zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego Polski poprzez m.in. zwiększenie dywersyfikacji *energy mix*.

5. Rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii

Konkurencyjne rynki paliw i energii przyczyniają się do zmniejszenia kosztów produkcji, a zatem ograniczenia wzrostu cen paliw i energii.

Detaliczny rynek paliw płynnych można w znacznym stopniu uznać za konkurencyjny, pomimo dostawy na rynek hurtowy ropy naftowej głównie z jednego kierunku, ponieważ znaczne zdolności rozładunkowe portu w Gdańsku i możliwości przesyłowe pomiędzy tym portem, a główną rafinerią w Płocku, pozwalają na pewne uniezależnienie od importu rurociągiem „Przyjaźń”. Dwie główne firmy działające na rynku paliw zmieniają ceny w zależności od kosztów zakupu.

W znacznym zakresie działa również rynek węgla, pomimo konsolidacji kopalń. Możliwość importu węgla zarówno drogą morską, jak i lądową tworzy warunki do ustalania rynkowych cen tego paliwa. Część kopalń węgla kamiennego i brunatnego działa w grupach kapitałowych wraz z elektrowniami.

Rynek gazu, pomimo wprowadzenia struktur wymaganych przez dyrektywę 2003/55/WE i wydzieleniu operatorów sieci, ma ograniczony zakres wynikający głównie z braku dywersyfikacji dostaw (obecnie blisko 70% zapotrzebowania pokrywane jest z jednego kierunku dostaw).

Najpełniej zasady rynkowe zostały wdrożone w elektroenergetyce. Zgodnie z dyrektywą 2003/54/WE nastąpiło wydzielenie operatorów sieci przesyłowej i sieci dystrybucyjnych. Zlikwidowano kontrakty długoterminowe ograniczające zakres rynku, a od 1 stycznia 2009 r. zniesiony zostanie obowiązek przedkładania taryf na energię elektryczną do zatwierdzenia przez Prezesa URE. Jednakże w ograniczonym zakresie działa rynek bilansujący, a giełda energii i platformy internetowe mają bardzo mały obrót. Niewielu odbiorców zdecydowało się na zmianę dostawcy energii elektrycznej ze względu na istniejące bariery, głównie techniczne i organizacyjne.

5.1. Cele w zakresie rozwoju konkurencyjnych rynków

Głównym celem polityki energetycznej w tym obszarze jest zapewnienie niezakłóconego funkcjonowania rynków paliw i energii, a przez to przeciwdziałanie nadmiernemu wzrostowi cen.

Szczegółowymi celami w tym obszarze są:

- Zwiększenie dywersyfikacji źródeł i dostaw gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw płynnych,
- Zniesienie barier przy zmianie dostawcy energii elektrycznej i gazu,

- Regulacja rynku paliw i energii w sposób zapewniający ochronę interesów wszystkich uczestników rynku,
- Zmiana zasad rynku bilansującego energii elektrycznej, w tym jego decentralizacja oraz wprowadzenie rynku dnia bieżącego,
- Stworzenie płynnego rynku spot i rynku kontraktów terminowych energii elektrycznej,
- Wprowadzenie rynkowych metod kształtowania cen ciepła.

5.2. Działania na rzecz rozwoju konkurencyjnych rynków

Główne działania w ramach polityki energetycznej dotyczące wprowadzania i poszerzania zakresu funkcjonowania mechanizmów konkurencji, w odniesieniu do rynków paliw płynnych, gazu ziemnego i węgla, są takie same jak działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa energetycznego. Dlatego poniżej zostaną wskazane dodatkowe działania dotyczące rynku energii elektrycznej i ciepła, do których należą w szczególności:

- Nałożenie na operatora sieci przesyłowej obowiązku decentralizacji rynku bilansującego energii elektrycznej oraz wprowadzenie rynku dnia bieżącego,
- Zniesienie barier dotyczących zmiany dostawcy, poprzez wprowadzenie ogólnopolskich standardów dotyczących cech technicznych, instalowania i odczytu elektronicznych liczników energii elektrycznej,
- Stymulacja rozwoju energetyki rozproszonej poprzez systemy wsparcia w postaci certyfikatów dla kogeneracji ze źródeł poniżej 1MW,
- Zmiana zasad działania giełdy energii w kierunku umożliwiający kreowanie cen referencyjnych energii elektrycznej,
- Zmiana mechanizmów regulacji poprzez wprowadzenie rynkowych metod kształtowania cen energii cieplnej z zastosowaniem metody cen referencyjnych,
- Zmiana Prawa energetycznego w celu stworzenia przejrzystych warunków funkcjonowania podmiotów w obszarze rynkowej gospodarki paliwowo – energetycznej,
- Ochrona najgorzej sytuowanych odbiorców energii elektrycznej przed skutkami wzrostu cen poprzez wprowadzenie zasady społecznej odpowiedzialności biznesu (tzw. CSR – Corporate Social Responsibility) w sektorze energetyki.

5.3. Przewidywane efekty działań na rzecz rozwoju konkurencyjnych rynków

Realizacja wskazanych powyżej celów pozwoli na poszerzenie zakresu działania konkurencyjnych rynków paliw i energii elektrycznej oraz ciepła prowadząc do zwiększenia konkurencji pomiędzy dostawcami tych paliw i energii. Będzie to skutkowało ograniczeniem wzrostu cen paliw i energii, w tym również wzrostu powodowanego przez czynniki zewnętrzne, jak na przykład rosnące ceny ropy naftowej czy gazu, oraz polityczne działania innych państw ograniczające dostawy paliw.

6. Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko

6.1. Cele w zakresie ograniczenia oddziaływania energetyki na środowisko

Głównymi celami polityki energetycznej w tym obszarze są:

- Ograniczenie emisji CO₂ w wielkości możliwej technicznie do osiągnięcia bez naruszania bezpieczeństwa energetycznego, a w szczególności zrównoważenia zapotrzebowania na energię z podażą, jednak bez konieczności takiej zmiany technologii produkcji, która powodowałaby zmniejszenie bezpieczeństwa poprzez zbytne uzależnienie się od importu paliw i energii,
- Ograniczenie emisji SO₂ do poziomu ustalonego w Traktacie Akcesyjnym,
- Ograniczenie emisji NO_x poczynając od 2016 roku zgodnie ze zobowiązaniami przyjętymi przy akcesji do Unii Europejskiej,
- Zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych oraz źródeł skojarzonych i rozproszonych.

6.2. Działania na rzecz ograniczenia oddziaływania energetyki na środowisko

Działania w tym obszarze obejmują:

- Wprowadzenie dopuszczalnych produktowych wskaźników emisji pozwalających osiągnąć ustalone poziomy emisji SO₂ i NO_x,
- Wprowadzenie standardów obniżających wielkość emisji CO₂ na jednostkę energii elektrycznej o 20%,
- Preferowanie skojarzonego wytwarzania energii jako technologii zalecanej przy budowie nowych mocy wytwórczych,
- Wprowadzenie standardów budowy nowych elektrowni w systemie przygotowania do wychwytywania CO₂,
- Aktywny udział w realizacji inicjatywy Komisji Europejskiej dotyczącej budowy obiektów demonstracyjnych dużej skali dotyczących technologii wychwytywania i składowania dwutlenku węgla (CCS),
- Likwidacja emisji z tytułu samozapłonu i palenia się hałd poprzez pozyskanie węgla z odpadów pogórnich zalegających na składowiskach,
- Określenie krajowych możliwości magazynowania dwutlenku węgla,
- Wsparcie działań dla rozwoju technologii produkcji energii elektrycznej o zmniejszonym oddziaływaniu na środowisko, w tym technologii zgazowania węgla oraz wychwytywania i składowania dwutlenku węgla.

Analizy możliwości wykorzystania w Polsce nowych technologii produkcji energii elektrycznej, które będą przeprowadzone w 2009 roku, będą brały pod uwagę koszty tych technologii, możliwości ich komercyjnego zastosowania przed rokiem 2030, miejsca przyłączenia do systemu elektroenergetycznego, ewentualne koszty rozbudowy sieci i wpływ na bilans energetyczny.

6.3. Przewidywane efekty działań na rzecz ograniczenia oddziaływania energetyki na środowisko

Przewidywane działania pozwolą na ograniczenie emisji SO₂ i NO_x zgodnie ze zobowiązaniami przyjętymi przez Polskę. Działania na rzecz ograniczenia emisji CO₂ powinny doprowadzić do znacznego zmniejszenia wielkości emisji na jednostkę produkowanej energii.

W przedstawionym dokumencie uwzględniono działania umożliwiające Polsce wypełnienie zobowiązań wynikających z obowiązujących regulacji Unii Europejskiej. Nie uwzględniono natomiast planowanych działań w zakresie ograniczenia emisji wynikających z diskutowanych obecnie projektów dyrektyw. Przyjęto, że nowe cele w zakresie ograniczania emisji muszą obciążać wszystkie kraje członkowskie (a nie tylko wąską grupę) i to w taki sposób, aby nie stanowiło to istotnego zagrożenia dla ich gospodarki i bezpieczeństwa energetycznego oraz umożliwiło wykorzystanie własnych zasobów surowców energetycznych. Powinna być stosowana polityka solidarnego rozkładu obowiązków i obciążeń. Natomiast zgodnie z dotychczasowymi propozycjami Komisji Europejskiej np. Polska byłaby zmuszona ograniczyć emisję CO₂ w sposób wyższy niż inne kraje członkowskie, wypełniając „za nie” zobowiązania, podobnie jak ma to miejsce obecnie w odniesieniu do Protokołu z Kioto.

Dotychczasowe projekty nowych regulacji zasady tej nie uwzględniają i dlatego muszą być nadal przedmiotem dyskusji, zwłaszcza w zakresie uwarunkowań dotyczących spalania węgla, które dotyczą Polski w znacznie większym stopniu niż innych krajów członkowskich. Należy podkreślić, że eliminacja węgla z portfela paliw pierwotnych stanowiłaby istotny element osłabiający bezpieczeństwo energetyczne Unii Europejskiej.

Wprowadzenie standardów budowy elektrowni węglowych w systemie przygotowania do wychwytywania CO₂ pozwoli na szybkie wprowadzenie tych technologii, gdy będą gotowe do komercyjnego zastosowania.

Przewiduje się, że co najmniej dwie instalacje demonstracyjne CCS zostaną zlokalizowane w Polsce.

Przeprowadzona analiza możliwości stosowania technologii o zmniejszonym oddziaływaniu na środowisko pozwoli na wskazanie najbardziej odpowiednich dla Polski czystych technologii produkcji energii elektrycznej, a także na wypracowanie mechanizmów wsparcia dla najbardziej perspektywicznych technologii.

7. Działania wspomagające

Realizacja polityki energetycznej będzie wspomagana działaniami Polski na forum Unii Europejskiej prowadzącymi do kształtowania europejskiej polityki energetycznej w sposób uwzględniający specyfikę kraju oraz jego zasoby energetyczne i realne możliwości zmiany technologii produkcji energii.

Dla zapewnienia realizacji strategicznych kierunków polityki energetycznej państwa istnieje konieczność aktywnego korzystania z dostępnych instrumentów polityki wspólnotowej oraz zagranicznej.

Minister Gospodarki na bieżąco będzie monitorował działania na forum UE dotyczące polityki energetycznej oraz aktywnie uczestniczył w pracach grup roboczych, komitetów oraz

komisji poświęconych zagadnieniom bezpieczeństwa energetycznego oraz rynku gazu ziemnego.

Członkowie Rady Ministrów oraz inni przedstawiciele Rządu Rzeczypospolitej Polskiej będą wspierać działania organów Unii Europejskiej na rzecz:

- Budowy międzynarodowej infrastruktury służącej przesyłowi ropy naftowej do państw członkowskich z regionu Europy Środkowo-Wschodniej, zwłaszcza przedłużenia rurociągu Odessa-Brody do Płocka,
- Wprowadzenia przez państwa produkujące ropę naftową transparentnych zasad korzystania z infrastruktury przesyłowej, a w szczególności ratyfikacji przez Federację Rosyjską Traktatu Karty Energetycznej i podpisania Protokołu Tranzytowego do Traktatu Karty Energetycznej oraz rozszerzenie grupy państw sygnatariuszy Traktatu Karty Energetycznej,
- Rozbudowy elektroenergetycznych połączeń transgranicznych polskiego systemu z krajami sąsiednimi,
- Budowy infrastruktury umożliwiającej dywersyfikację dostaw gazu ziemnego do Polski (terminal LNG na polskim wybrzeżu, połączenie gazociągowe z Norweskim Szelfem Kontynentalnym).

Kolejnym istotnym elementem wspomagania realizacji polityki energetycznej jest aktywne włączenie się władz samorządowych w realizację jej celów.

Niezmiernie ważne jest, by w procesach określania priorytetów inwestycyjnych przez samorządy nie była pomijana energetyka. Co więcej, należy dążyć do korelacji planów inwestycyjnych gmin i przedsiębiorstw energetycznych. Obecnie potrzeba planowania energetycznego jest tym istotniejsza, że najbliższe lata stawiają przed polskimi gminami ogromne wyzwania, w tym m.in. w zakresie sprostania wymogom środowiskowym czy wykorzystania funduszy unijnych na rozwój regionu. Wiąże się z tym konieczność poprawy stanu infrastruktury energetycznej, w celu zapewnienia wyższego poziomu usług dla lokalnej społeczności, przyciągnięcia inwestorów oraz podniesienia konkurencyjności i atrakcyjności regionu. Dobre planowanie energetyczne jest jednym z zasadniczych warunków powodzenia realizacji polityki energetycznej państwa.

8. Załączniki

Załącznik 1. Prognoza zapotrzebowania na paliwa i energię

Załącznik 2. Ocena realizacji polityki energetycznej za lata 2005 – 2007

Załącznik 3. Program działań wykonawczych na lata 2009 – 2012

Załącznik 4. Prognoza oddziaływania polityki energetycznej na środowisko